

Vlaams
Parlement

vergadering **C310**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 3 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneckhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de jeugdzomer 2021 in het licht van de coronacrisis – 3495 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de beslissing van het Overlegcomité over 5G – 3626 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het standpunt van de Vlaamse Regering tijdens het Overlegcomité van woensdag 26 mei 2021 over de uitrol van 5G en de introductie van een vierde mobiele speler – 3642 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de bedreigingen van DPG Media door extreemrechts – 3559 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over online haatberichten, bedreigingen en steunbetuigingen – 3563 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de veiligheidsprocedures bij de VRT in geval van potentiële dreigingen – 3637 (2020-2021)	17

**VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de jeugdzomer 2021 in het licht van de coronacrisis
– 3495 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Manuela Van Werde

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, minister, collega's, deze vraag werd al een tweetal weken geleden ingediend, en uiteraard worden bij ieder Overlegcomité en bij alle stappen tussenin een aantal dingen iets duidelijker, maar toch zijn er ook nog heel wat vragen die openstaan.

Minister, een paar weken geleden heeft de Vlaamse Regering in haar visienota 'Plan van de vrijheid' een aantal contouren geschetst voor de komende zomer. Die contouren werden de voorbije weken op een aantal gebieden ook uitgerekt. Denk maar aan de tuif feestensaga.

In de visienota zit ook een luik 'jeugd'. Dat is in de eerste plaats beperkt tot het georganiseerde jeugdwerk. U weet dat wij het belangrijk vinden dat het georganiseerde jeugdwerk deftig en tijdig een georganiseerd aanbod kan opzetten voor de zomer, maar we moeten natuurlijk ook oog hebben voor jongeren die niet op kamp of naar de speelpleinwerking gaan. De weg naar de vrijheid mag geen tweesprong worden, waarbij de enen een poolparty met vijftig kunnen organiseren binnen het georganiseerde jeugdwerk en de anderen beboet worden omdat ze met elf zouden rondhangen op het pleintje – ik denk dat het geen tegenstelling is tussen de twee, maar dat ze elkaar net versterken – of dat sommigen verjaagd worden omdat ze met enkelen samen een pintje drinken in het park, omdat ze geen privé-eigendommen hebben, terwijl ze naar hun Spotifylijst luisteren.

Wat het georganiseerde jeugdwerk betreft, liggen de plannen klaar. De protocollen zijn een doorslag van die van vorig jaar, die een fijne en veilige jeugdwerkzomer opleverden. En er kan nu toch wat meer dan vorige zomer. Maar tegelijk zien we af en toe ook het doembeeld van verplichte testing opdagen, iets wat voor veel organisaties een enorme drempel zou betekenen en een reden om een aantal activiteiten af te blazen of om minder geneigd te zijn om die te organiseren.

Voor veel jeugdbewegingen betekent de nakende vrijheid ook het startsein om na te denken over fondsenwerving, het liefst in combinatie met een toffe activiteit. Dat gaat dan bijvoorbeeld over een fuif. En dan bots je al snel op de grens van tweehonderd aanwezigen, met de nodige maatregelen, terwijl iedereen toch een bepaalde drang heeft, zeker bij de jeugd, en terecht, om elkaar op een meer ontspannen en andere manier te zien. Het is dan opvallend dat we intussen duidelijkheid hebben verschaft over op welke termijn en hoe festivals als Pukkelpop en Tomorrowland, met een meer dan driehonderdvoudige capaciteit, zouden mogen doorgaan, maar dat er tegelijk nog geen duidelijkheid is over op welke manier fuiven zouden mogen tijdens de zomer en het najaar, of een gezellige zomerbar. We zien dat er al gemeenten zijn die een en ander verbieden voor het jeugdwerk, omdat de horeca geen concurrentie zou mogen hebben.

Wij hebben daarover een aantal vragen vanuit een fractie. Zullen ook jongeren die buiten het georganiseerde jeugdwerk vallen, voldoende en op een gelijkwaardige manier kunnen genieten van de herwonnen vrijheid? Hoe zult u erover waken dat er niet opnieuw her en der beperkende maatregelen genomen worden? Kan het georganiseerde jeugdwerk erop vertrouwen dat de protocollen die nu op tafel liggen, ook daadwerkelijk de leidraad voor de zomer zullen vormen, tenzij de virologische toestand – maar laat ons daar nu even niet van uitgaan – nog helemaal omdraait? Hoe zijn intussen de evoluties rond testing op kampen en speelpleinen?

Hebt u al zicht op de buitenlandse zomerkampen? Hoe zult u jeugdbewegingen ondersteunen bij het opzetten van activiteiten die ook op externen gericht zijn, die ontspannend en waardevol kunnen zijn en geld in het laatje kunnen brengen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt voor de vraag, collega Vaneeckhout. Ik deel absoluut uw uitgangspunt dat het niet alleen over het georganiseerde jeugdwerk gaat, maar over alle kinderen en jongeren in Vlaanderen en Brussel. Ik ben als minister van Jeugd verantwoordelijk voor de jeugdsector, maar ik ben uiteraard bekommerd over alle kinderen en jongeren. Dat spreekt voor zich. De herwonnen vrijheid waarover u spreekt, is natuurlijk van toepassing op alle kinderen en jongeren. Er zijn daarnaast ook specifieke richtlijnen om er ook deze zomer een veilige en fijne jeugdwerkzomer van te maken. Maar die sluiten elkaar natuurlijk niet uit. Die zijn, zoals u ook aangeeft, complementair.

Alle kinderen en jongeren kunnen deze zomer genieten van een grotere vrijheid, want er worden tal van maatregelen genomen. Denk bijvoorbeeld aan het niet-professioneel sporten, de pretparken, de zwembaden, de dierenparken die opnieuw open gaan. Dat zijn allemaal zaken die ook voor kinderen en jongeren relevant zijn.

Ze zullen deze zomer opnieuw binnen en buiten van de vakantie kunnen genieten. Dat kan natuurlijk in verschillende contexten, zoals het jeugdwerk, de sportclub, de deelname aan een event, een barbecue, rondhangen op pleintjes of samen in het park zijn. Dat moet allemaal mogelijk zijn.

Ik volg de opmerking dat we waakzaam moeten zijn voor het opduiken van mogelijke beperkende maatregelen. Net zoals vorig jaar zullen we de vinger zeker aan de pols houden. We zullen nagaan of oplossingen en cursussen de route nodig zijn. De protocollen zijn al op twee momenten aan het Overlegcomité voorgelegd, namelijk op 23 april 2021 en 11 mei 2021. De inhoud is telkens bevestigd. Daarmee is het licht op groen gezet voor de voorbereidingen van de zomerkampen en de activiteiten. Op 23 mei 2021 is beslist dat het om groepen van vijftig personen zou gaan, maar op 11 mei 2021 is beslist dat het in het begin om groepen van vijftig personen, vanaf 25 juni 2021 om groepen van honderd personen en vanaf eind juli 2021 om groepen van maximaal tweehonderd personen gaat. De medewerkers en vrijwilligers van de organisaties zijn met de voorbereidingen gestart.

Ik ben heel tevreden dat we die beslissing tijdig hebben kunnen nemen. Zeker de principiële beslissing van 23 april 2021 hebben we een maand eerder dan vorig jaar kunnen nemen. De modaliteiten staan vast. Vanaf 25 juni 2021 kunnen georganiseerde meerdaagse activiteiten plaatsvinden en kunnen de groepen bestaan uit honderd personen, exclusief de begeleiding. We volgen de evolutie van de cijfers elke dag om te zien of we tussenbeide moeten komen. Vandaag zijn de cijfers gunstig en is er geen reden om de modaliteiten te herbekijken.

We hebben in deze commissie al een discussie over de testing gevoerd. Het Overlegcomité heeft pretesting aanbevolen, maar het is geen verplichting. Op dat vlak moeten we heel duidelijk zijn. De kampen en andere activiteiten kunnen ook zonder pretesting plaatsvinden.

De problematiek van de buitenlandse zomerkampen is natuurlijk bijzonder actueel, vooral omdat het Overlegcomité morgen vergadert. Dat geldt niet enkel voor België, maar voor heel de EU. De jeugdgroepen kunnen deze zomer op buitenlands kamp. De regel van vorig jaar die de reis tot 150 kilometer buiten de Belgische grens beperkte, is na overleg met de sector opgeheven. De Europese afspraken over het gebruik van het coronacertificaat zijn in de maak. Het Overlegcomité zal hier morgen over oordelen.

Ik heb hierover gecommuniceerd. Samen met de ministers van Jeugd van de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap heb ik premier De Croo een schrijven gestuurd. We willen vermijden dat kinderen en jongeren het slachtoffer zijn van het feit dat ze bij het begin van de zomer nog niet zullen zijn gevaccineerd. Het is dan ook belangrijk dat de Europese lidstaten pragmatisch met het coronacertificaat omspringen. In onze brief hebben we concreet gevraagd om geen generieke beperkingen op te leggen aan kinderen en jongeren en om minstens geen beperkingen op te leggen aan kinderen en jongeren jonger dan 18 jaar voor groepsreizen in georganiseerd verband met autocars en voor reizen in gezinsverband met private vervoersmiddelen. We hebben ook gevraagd kinderen jonger dan 12 jaar niet te testen. Dat zijn belangrijke vragen die tijdens de vergadering van het Overlegcomité morgen aan de orde zullen zijn.

Ik herinner me dat we hierover heel intens hebben gediscussieerd in de aanloop naar de vergadering van het Overlegcomité van 23 april 2021. De druk die onze commissie op het Overlegcomité heeft gehad, heeft een zeer gunstig resultaat gehad. Ik hoop dat de leden van deze commissie het Overlegcomité ook met betrekking tot dit punt warm kunnen maken. Dit is immers belangrijk voor het vrij verkeer van onze kinderen en jongeren, die niet het slachtoffer mogen worden van het feit dat ze achteraan op de vaccinatiekalender staan.

Er is gepeild naar de acties van de jeugdbewegingen die geld in het laatje kunnen brengen. De acties die de jeugdbewegingen en andere jeugdorganisaties opzetten, vinden natuurlijk lokaal plaats. Ik heb hiervoor in de mate van het mogelijke steeds voldoende aandacht gevraagd in de opmaak van het federaal ministerieel besluit.

In de uitgebreide lijst met vragen en antwoorden op de website van De Ambassade wordt meer uitgebreide informatie gegeven over de koepels van jeugdorganisaties. Die bieden info aan het jeugdwerk en de lokale groepen over hoe ze in coronatijden hiermee moeten omgaan. Ook Bataljong geeft trouwens advies aan de lokale besturen om het lokale jeugdwerk in coronatijden ter zake te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel voor het antwoord, minister. Ik denk dat dat al een aantal antwoorden op de vragen zijn. Ik zou er kort nog drie elementjes specifiek uit willen lichten die nu toch prangend zijn vanuit het perspectief van kinderen en jongeren.

Het eerste gaat specifiek rond fuiven. U weet dat ik uit een plattelandsgemeente kom waar de Katholieke Landelijke Jeugd (KLJ) nog heel stevig in de schoenen staat. De periode augustus-september is traditioneel de periode van de oogstfuiven. Dat waren ook altijd mooie jeugdherinneringen om daarnaartoe te gaan. Wat ik toch een beetje schrijnend zou vinden, is dat we erin slagen om een antwoord te geven over hoe we Pukkelpop en Tomorrowland organiseren, maar niet hoe we een fuif van driehonderd of vierhonderd mensen op een verantwoorde manier zouden kunnen organiseren, zonder daar een coronapaspoort bij te laten opduiken. Bent u bereid om dat te onderzoeken in het perspectief van de komende weken en maanden? We weten dat de groep van 15-tot-25-jarigen niet allemaal gevaccineerd zal zijn in die periode. Hoe wilt u daarmee omgaan? Hoe kunt u daar een antwoord op geven om te zorgen dat op dat fundamenteel element in het leven van jongeren een antwoord komt?

Een tweede element is het volgende. Wij hebben de laatste dagen wat verklaringen gehoord over de mondkemperplicht en de niet-noodzaak daarvan op dit moment in de buitenruimte. We zien in het onderwijs nog altijd heel wat kinderen vanaf 10 jaar buiten op de speelplaats rondlopen met mondkemmers aan. Wilt u daar vanuit kinderrechten- en jongerenrechtenperspectief aan versneld tempo een antwoord op geven, ook op de vraag van de kinderrechtencommissaris, om daarmee aan de slag te gaan?

Ten derde krijg ik rond de protocollen van het jeugdwerk een aantal signalen dat die op zich wel toepasbaar zijn, maar dat vooral de noodprotocollen en noodscenario's, op het moment dat er een vermoedelijke besmetting zou zijn of iemand ziek wordt, toch zeer streng zijn en in schril contrast staan met een aantal andere sectoren in de samenleving. Bent u bereid om te kijken of daar versoepelingen mogelijk zijn, om te kijken of het op een verantwoorde manier maar toch praktischer toegepast kan worden om niet zo ingrijpend te moeten ingrijpen op het moment dat een vermoedelijke besmetting aanwezig zou zijn? De Rode Duivels kunnen bijvoorbeeld niet uit het toernooi gezet worden de komende maanden als er besmettingen zijn in de ploeg, maar we gaan dan wel volledige jeugdkampen naar huis sturen als er één vermoedelijke besmetting zou zijn. Ik druk het een beetje scherp uit – ik weet dat het genuanceerder is dan dat –, maar ik stel me daar toch een vraag bij.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Dit is een belangrijke discussie. Ik kijk ook heel erg uit naar de beslissingen van het Overlegcomité morgen op verschillende vlakken. Ik denk dat we daar allemaal naar uitkijken. Hopelijk gaan er een aantal belangrijke dingen beslist worden, en ik ben benieuwd naar wat men juist zal beslissen.

Ik heb één bijkomend aspect. We hebben het over de zomer. Heel veel jeugdverenigingen kijken opnieuw uit naar een mooie kampzomer. Ik heb u recent een schriftelijke vraag gesteld, minister, naar de beschikbaarheid van tenten. Daaruit blijkt dat er toch wel wat tenten te kort zijn. Andere jaren lost zich dat vaak wel op tegen dat de zomer er is. Maar in september 2020 is de samenwerking met Defensie stopgezet. Dat was meestal een stuk van de oplossing. Ondertussen zijn er toch nog een zestigtal jeugdverenigingen die blijkbaar nog met problemen zouden zitten. Ik ben recent gecontacteerd door een aantal jeugdverenigingen hier in de regio die echt nog met een acuut probleem zitten voor deze zomer. In uw antwoord gaf u op een bepaald moment ook aan dat u ging kijken of er dit jaar, naast de regulier voorziene middelen, nog een extra impuls kan worden voorzien voor de aankoop van bijkomend materiaal.

Het is begin juni, dus ik hoop dat u kunt bevestigen dat er nog een extra investering komt zodat we ervoor kunnen zorgen dat alle jeugdverenigingen dit jaar op een veilige manier kampen kunnen organiseren. Ze hebben daarvoor vaak meer tenten nodig in dit speciale coronajaar. Dat zou heel goed nieuws zijn voor de jeugdverenigingen die nu nog op hete kolen zitten.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik dank collega Vaneekhout voor de vraag en de minister voor het antwoord.

Minister, de aanpak die u vorig jaar hanteerde naar aanleiding van de zomerkampen, het overleg met de jongeren en de experts, was een voorbeeld van hoe er samengewerkt kon worden in de aanpak van deze coronacrisis. Ik dank u daarvoor nogmaals. Dat geeft me ook al vertrouwen in een goede voorbereiding en aanpak naar aanleiding van de zomer die er nu aankomt.

Deze vraag gaat specifiek over het georganiseerde jeugdwerk in de zomerkampen. Dat is belangrijk voor een heel grote groep jongeren in onze samenleving, maar er zijn natuurlijk ook verschillende jongeren die niet aangesloten zijn bij een jeugdvereniging. Ik heb vernomen dat er op een bepaald moment sprake is geweest van een soort burgerprotocol voor niet-georganiseerde activiteiten. Kunt u daarover iets meer vertellen? Het lijkt me heel belangrijk dat er ook op het vlak van het niet-georganiseerde jeugdwerk nog een aantal zaken mogelijk zijn voor de jongeren. Kunt u zeggen wat de stand van zaken is? Wordt er effectief gewerkt aan een burgerprotocol voor niet-georganiseerde activiteiten. Ik ben benieuwd of u dat kunt toelichten.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik wil een algemene opmerking maken. We zijn uiteraard blij dat de zomerkampen mogelijk worden, zeker na de domper van de afgelopen paasvakantie. Alles is nog niet achter de rug. We moeten daar wel rekening mee houden. We vinden het ook niet zo gek dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen het aantal aanwezigen op georganiseerde en niet-georganiseerde bijeenkomsten. De hele redenering is dat organisaties die structureel werken, beter uitgerust zijn en dat die verantwoordelijker omgaan met de maatregelen. Als je met vrienden onder elkaar bent, dan verwatert dat eerder. We moeten daarover eerlijk zijn. Testen voor het georganiseerde jeugdwerk lijkt ons niet zo'n goed idee, alleen al als je naar de budgetten kijkt die daarvoor nodig zijn. We zegden in het verleden ook al dat het jeugdwerk geen politiepomp mag opzetten. Mensen zijn individueel verantwoordelijk, ook jongeren. Als je je niet goed voelt of je vertoont symptomen, dan blijf je thuis.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik dank de collega's voor de extra vragen en bemerkingen.

Collega Vaneekhout, uw eerste vraag had betrekking op het fuiven van jongeren tussen 15 en 25 jaar. Dat is een belangrijk punt. Heel wat jongeren zitten te wachten om terug te kunnen fuiven, of het nu een oogstfuif of een ander soort fuif is. Dat zal de komende maanden belangrijk zijn, net als andere evenementen zoals festivals en dergelijke meer. Ik ga ervan uit dat het Overlegcomité dat daarover beslist, voldoende helderheid over de modaliteiten zal kunnen geven in de komende tijd, vanaf het moment dat het opnieuw kan, vanaf juli, augustus en zeker ook september en oktober. Ik hoop dat het tegen het najaar – vanaf 1 september of 1 oktober – opnieuw op een normale manier kan zonder al te uitgebreide protocollen. Ik ben niet rechtstreeks bevoegd voor fuiven, anders had ik dat wel... De meeste steden en gemeenten hebben een schepen die bevoegd is voor feestelijkheden en fuiven. In de Vlaamse Regering is dat bij mijn weten niet het geval. Ik volg het zeker nauw op. Het spreekt voor zich dat het ook een belangrijk punt voor het Overlegcomité is.

Een tweede vraag had betrekking op de mondkemperplicht. Ik steun de oproep om die zo snel mogelijk achter ons te laten en zeker voor kinderen en jongeren zodra het virologisch mogelijk is. U weet dat voor de derde graad van het basisonderwijs collega Weyts ook al belangrijke stappen heeft gezet. We moeten uiteraard terug naar een maatschappij zonder mondkemperen. Zeker in het bijzonder voor kinderen en jongeren is dat een belangrijk punt.

Uw derde vraag had betrekking op de noodprocedure, die er vorig jaar in bestond dat zodra er een besmetting was, het volledige kamp werd ontbonden. We zijn al een tijdje bezig met de jeugdsector, en ook met virologen, om te bekijken hoe we dat kunnen verfijnen, op een veilige manier, maar een manier die ook toelaat om daar wat pragmatisch mee om te gaan. Het ontbinden van een groep van 100 of zelfs 200 jongeren vanwege één besmetting, is misschien een overdreven reactie, zeker als de contacten van die ene persoon beperkt zijn gebleven tot een veel kleinere groep. We zijn dat momenteel aan het bekijken. Daar zal ook op heel korte termijn duidelijkheid over gegeven worden, zodat organisaties weten wat ze daarmee moeten aanvangen.

Collega Anaf, u had vooral vragen rond tenten. Ik heb daar misschien een update over te geven, want dat is – zoals ik ook had gezegd in antwoord op uw schriftelijke vraag – iets dat snel evolueert, bijna dag na dag in deze periode. Zoals elk jaar situeert de kloof tussen vraag en aanbod zich hoofzakelijk tussen 16 juli en 4 augustus. Zodra de voorraad uitgeput is, worden weigeringsbrieven gestuurd naar de organisaties. Die zijn dan definitief, behalve als de groep ingaat op de suggestie om de kampdatum te wijzigen, of als er groepen annuleren, waardoor gereserveerde bedden terug beschikbaar zijn en kunnen herverdeeld worden. Dus effectief, als

men bericht krijgt dat er geen bedden meer zijn tussen 16 juli en 4 augustus, dan kan men zeggen dat men na 4 augustus of voor 16 juli zijn kamp wil doen, en dan heeft men onmiddellijk een oplossing. Plus: er zijn ook altijd annulaties, bijvoorbeeld omdat een bepaalde groep eigenlijk te veel tenten had besteld, waardoor ze dat nadien kunnen bijstellen, nadat ze daar ook aan herinnerd zijn.

Dit jaar is specifiek, omdat verenigingen langer kunnen wachten om gereserveerde tenten te verminderen of te annuleren. Dat is een maatregel die de Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd (ULDK) heeft genomen om meer flexibiliteit te hebben in coronatijd. Het effect daarvan is dat er ook pas later beweging komt in onze wachtlijst, waardoor je effectief tot midden mei nog een 60-tal groepen had die nog geen oplossing hadden. Vandaag is die situatie al een pak beter dan toen ik uw schriftelijke vraag beantwoordde. Vandaag zijn er slechts 7 groepen die nog geen oplossing hebben. Het ULDK doet er immers alles aan om de wachtlijst weg te werken. Ze nemen hiertoe contact op met de groepen, en proberen op die manier oplossingen te vinden. Naast die 7 groepen op de wachtlijst zijn er ook nog 9 groepen waaraan de ULDK recent tenten heeft aangeboden, maar die nog niet hebben geantwoord. Ik hoop dus eigenlijk dat de volledige wachtlijst binnen dit en enkele dagen – of maximaal weken – volledig is weggewerkt.

U hebt er ook naar gepeild of we bereid zijn om extra te investeren in tenten. Ik heb u al gezegd dat we dat inderdaad absoluut van plan zijn. U moet er wel rekening mee houden dat door de overheidsopdrachtenwetgeving, en ook het feit dat grote hoeveelheden tenten vandaag relatief schaars zijn door corona, dat het toch wel een periode duurt van 8 à 10 maanden tussen de beslissing en de effectieve levering. Het is dus niet zo evident. Als er vandaag nog een bestelling plaatsvindt, dan is dat in elk geval niet voor voor de zomer. Ik wil er wel op wijzen dat, tussen de start van de legislatuur en nu, de middelen voor ULDK fors zijn gestegen. Toen ik minister werd was daar 984.000 euro voor voorzien, vandaag is daar 1 miljoen en 60.000 euro voor voorzien. Die stijging van 60.000 euro bovenop de index wordt gebruikt voor een extra voltijds equivalent op de hersteldienst, en daarnaast ook middelen om de IT-ondersteuning te verbeteren. We hebben dat dus recurrent al sterk opgetrokken, en we plannen ook – in het kader van de relance – forse investeringen in extra tenten. Dat komt er dus zeker ook nog aan.

Ik betreur net als u het feit dat Defensie niet langer over de brug komt met tenten. Het is wel nodig om het een beetje te nuanceren. In het verleden waren er maar een twintigtal groepen die daar een beroep op konden doen. Maar ik ben het met u eens dat het jammer is dat Defensie dat niet meer doet. Als dat volgend jaar opnieuw kan, zeer graag. Maar op dit moment hebben ze dat dus opgezegd.

Collega Van de Wauwer, u hebt gepeild naar wat mogelijk is bij de niet-georganiseerde jeugd. Daar zit je, zoals ik al zei, met een heleboel zaken die relevant zijn. De belangrijkste regel is allicht de samenscholingsregel, waar we nog zitten met de groep van tien personen, exclusief kinderen tot twaalf jaar. Dat is een heel belangrijke regel als je in de publieke ruimte niet-georganiseerde activiteiten wilt doen. Ook de regel van de groep van vier binnen is een belangrijke regel. Ik verwacht ook wel dat het Overlegcomité duidelijkheid zal geven over hoe die regels evolueren in de komende maanden. Dat is in elk geval belangrijk, naast events, horeca, sporten en allerhande zaken die belangrijk zijn voor niet-georganiseerde jongeren.

Ik denk ook wel dat lokale besturen hier een belangrijke plaats in hebben, omdat zij voor de niet-georganiseerde jeugd specifieke activiteiten kunnen ontwikkelen die ook volgens de protocollen van het georganiseerde jeugdwerk kunnen lopen, op voorwaarde dat zij daar een meerderjarige toezichthouder in betrekken. Veel lokale besturen doen dat ook. Zij voorzien activiteiten waar jongeren op kunnen intekenen en die dan in een georganiseerd verband verlopen. De speelpleinwerking is natuurlijk de plaats bij uitstek waar lokale besturen op die manier ook hun verantwoordelijkheid nemen.

Ik ben het ook eens met collega Van Werde, die aangeeft dat er in georganiseerd verband meer mogelijk is, precies omdat er toezicht is en omdat daar protocollen gelden, waardoor het ook in veilige omstandigheden kan doorgaan, soms in grotere groepen dan niet-georganiseerd.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, bedankt voor het antwoord. Ik gun u van harte de titel minister van Feestelijkheden. Wat mij betreft, mag dat zeker. Maar u moet in de coalitie maar overeenkomen wat daar mogelijk is.

Wij leggen straks ook nog een voorstel van resolutie op tafel rond dezelfde thematiek. Wat we vandaag met deze vraagstelling in gang willen zetten, is aandacht vragen voor het feit dat jongeren, die virologisch de minst kwetsbare groep waren in het afgelopen anderhalf jaar, enorme inspanningen hebben gedaan, zowel georganiseerd als niet-georganiseerd, om zich aan de maatregelen te houden en om hun verantwoordelijkheid te nemen. Zij komen terecht als laatsten in de rij voor een vaccinatie. En als het gaat over min-16-jarigen, is er zelfs nog geen duidelijkheid over wat er wanneer komt. Maar dan moeten we toch zeer behoedzaam zijn, om twee redenen. Ten eerste: gewoon om symbolische redenen, dat wij hen niet op alle gebied naar de achterste plaats verschuiven, maar dat we ervoor zorgen dat zij als eersten een aantal zaken kunnen doen en dat we extra op hun specifieke bezorgdheden letten. Ten tweede: omdat ook aangetoond is dat net op die leeftijd, tussen 15 en 25 jaar, de noodzaak aan ongedwongen sociale contacten veel groter is dan bij plus-25-jarigen, en dat de impact van het ontbreken daarvan op de ontwikkeling van mensen een stuk ingrijpender is, vandaar onze bezorgdheid rond bijvoorbeeld het fuiven en de mondklappers, om geen dag langer dan nodig streng te zijn en daar inderdaad ook – u wijst daar terecht op – de lokale besturen van te doordringen. Want wij horen nu ook een aantal signalen dat lokale besturen dingen die eigenlijk al mogen, toch proberen tegen te houden. Ik zou toch willen oproepen, minister, om daar waakzaam voor te zijn en de rol die u het afgelopen jaar opnam als behoeder van de jeugd, te blijven spelen, ook richting de lokale besturen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de beslissing van het Overlegcomité over 5G
– 3626 (2020-2021)**

**VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het standpunt van de Vlaamse Regering tijdens het Overlegcomité van woensdag 26 mei 2021 over de uitrol van 5G en de introductie van een vierde mobiele speler
– 3642 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Manuela Van Werde

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Voorzitter, vorige week hebben de verschillende regeringen een nieuwe stap gezet in de geplande uitrol van 5G in ons land. Het wetsontwerp van minister De Sutter heeft in het Overlegcomité groen licht gekregen, waardoor het aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers kan worden voorgelegd. Over de verdeling van de inkomsten en een eventuele vierde speler zijn nog geen knopen doorgehakt. In een volgende stap kunnen de koninklijke besluiten naar de Raad van State worden gestuurd. Hierdoor zou het Overlegcomité nog voor het zomerreces over de toegang voor een eventuele vierde speler kunnen beslissen.

Met deze beslissing lijken de verschillende overheden voorlopig op schema om de geplande timing voor de veiling, het voorjaar van 2022, te halen. Het belang hiervan voor onze consumenten, onze bedrijven, onze overheden en dergelijke is zowel in deze commissie als daarbuiten al vaak aangehaald.

Minister, kunt u meer toelichting geven over de mogelijkheid dat er een vierde telecomspeler komt? Acht u het realistisch dat hierover nog voor de zomer een beslissing valt? Zijn er, hoewel nog geen knopen zijn doorgesneden, vorderingen op het vlak van de verdeling van de middelen? Er is sprake van een verplichte dekking van 70 procent na een jaar, 99,5 procent na twee jaar en 99,9 procent na zes jaar. Hoe zal dit in de praktijk worden gebracht?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Voorzitter, dit is een jubileum. Het is mijn tiende vraag om uitleg aan drie verschillende ministers in de commissies over 5G. Ik moet deze vraag om uitleg met een kleine verontschuldiging beginnen.

Minister, mea culpa. De vorige keer dat we het in deze commissie over 5G hadden, heb ik verklaard dat de door de Vlaamse Regering gevraagde bijkomende studie over de impact van een vierde speler misschien niet nodig was. Er waren in het verleden al veel studies uitgevoerd en de keuze was vrij duidelijk. U hebt me uitgelegd dat een bijkomende studie en het advies van de Raad van State nodig waren. Ik was sceptisch, maar u had gelijk. We hebben de studie gekregen. Minister De Sutter heeft de studie in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de pers voorgesteld. Het is altijd goed dat ministers beide doen. Ik vind de studie zeer boeiend en verhelderend. Op bepaalde vlakken geeft de studie bijkomende informatie. Het was wel degelijk een goed idee dit verder te bestuderen.

Wat me vooral opvalt, is dat de komst van een vierde speler op alle vlakken alleen maar voordelen biedt. We weten dat we in België en in Vlaanderen met hoge telecomprijzen zitten, gemiddeld meer dan de helft duurder dan in andere Europese lidstaten. We weten dat het belang van mobiele verbindingen in de telecommix enorm zal toenemen en dat het voor de consument een goede zaak zou zijn de concurrentie te versterken. Het centrale thema van de studie is dat de consumer welfare er enkel op kan vooruitgaan als we een vierde mobiele speler toelaten. Ik vind dat enorm boeiend.

Minister, mijn vragen zijn logisch. We hebben de studie en volgens mij zijn alle vragen beantwoord. De enige vraag wat het standpunt van de Vlaamse Regering met betrekking tot een vierde mobiele speler zal worden. De Vlaamse Regering kan hier een voorstander van zijn of kan er nog twijfels bij hebben.

We zullen die keuze vlug moeten maken. De Europese Commissie heeft ons al een aantal keren op de vingers getikt omdat de veiling te lang blijft aanslepen. Wat 5G betreft, hebben we in Vlaanderen zeer ambitieuze plannen. Hoewel dat goed zou zijn, hoeven we die keuze hier niet vandaag te maken, maar we moeten ze wel voor het zomerreces maken. Ik ben benieuwd naar uw standpunt en het standpunt dat u tijdens het Overlegcomité naar voren hebt gebracht.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mijnheer Vande Reyde, het is effectief niet de eerste keer dat we hier over dit thema praten.

Mijnheer De Roo, het is fijn hierover ook met u te mogen spreken, want dit is natuurlijk een uitzonderlijk belangrijk dossier voor Vlaanderen en voor heel het land.

De kwestie van de vierde speler is daar één element in, misschien niet het meest bepalende. Het zal in elk geval enorme opportuniteiten met zich mee brengen en

het zal ook bijzonder belangrijk zijn in de relance die we met de Vlaamse Regering aan het ondersteunen en voorbereiden zijn.

Alvorens in te gaan op de concrete vragen, wil ik u nog even meenemen naar mijn antwoord in deze commissie op 4 maart over de beslissing van 12 februari, waar de federale overheid haar ontwerpregelgeving op het vlak van de spectrumveiligingen had geagendeerd.

Tijdens de vergadering van 12 februari stemde het Overlegcomité ermee in om het voorontwerp van wet en de vijf ontwerpen van koninklijk besluit (KB) voor advies voor te leggen aan de Raad van State en deze na het bekomen van het advies van de Raad van State opnieuw voor te leggen aan het Overlegcomité. Er werd afgesproken dat in de adviesaanvraag aan de Raad van State toe expliciet gevraagd zou worden naar de conformiteit van hetgeen voorgesteld wordt, met name de passages rond de vierde speler, aan de hogere rechtsnormen, waaronder artikel 52 van de Europese Elektronische Communicatiecode (EECC).

Tijdens diezelfde vergadering van 12 februari heeft het Overlegcomité ook ingestemd met de samenwerking aan een overkoepelend kennis- en leerplatform rond 5G, uiteraard met inachtneming van ieders bevoegdheden.

Het Overlegcomité vroeg bovendien aan federaal minister De Sutter om een studie te bestellen over de impact van de eventuele komst van een vierde telecomspeler op investeringen door de bestaande spelers, de reservatie van 35 megahertz duplex voor de nieuwkomer, de tewerkstelling en het aspect volksgezondheid, en vroeg ook dat die studie samen met het advies van de Raad van State voorgelegd zou worden aan een volgend Overlegcomité.

Het Overlegcomité besliste bovendien om de bespreking over de verdeling van de opbrengsten met een groter aandeel voor de gemeenschappen opnieuw te agenderen nadien. Daarbij werd afgesproken dat rekening zal worden gehouden met het belang van media. Bij ontvangst van de eenmalige opbrengsten zullen deze op een afzonderlijke rekening geblokkeerd worden.

Het Overlegcomité besliste tot slot dat er een overleg moest komen over de toekenning van 60 megahertz aan spectrum voor regionale toepassingen en over de passage die vrijstelling geeft aan dekking in gemeenten met een pyloontaks.

Na de actualisering van de ontwerpregelgeving heeft de federale overheid op 14 mei die ontwerpregelgeving opnieuw geagendeerd op het Overlegcomité van 26 mei.

Dat brengt mij bij de vragen die gesteld zijn.

Ten eerste: het standpunt van de Vlaamse Regering en de uitkomst van het Overlegcomité. Op het Overlegcomité van 26 mei heeft Vlaanderen akte genomen van het feit dat de federale overheid in uitvoering van de notificaties van het Overlegcomité het voorontwerp van wet en de vijf ontwerpen van koninklijk besluit voor advies heeft voorgelegd aan de Raad van State, met de uitdrukkelijke vraag rond de vierde speler. De Raad van State heeft zich op 29 maart 2021 echter enkel uitgesproken over de wet, ondanks het uitdrukkelijk verzoek om de passages rond de vierde speler in de KB's te toetsen aan de hogere rechtsnormen. De Raad van State was van oordeel dat hij slechts een advies kan formuleren over de KB's wanneer de wet is goedgekeurd in het parlement. Dit advies over de KB's zal worden gevraagd nadat de wet in het parlement is goedgekeurd. Ten gevolge van het advies van de Raad van State omtrent het voorontwerp van wet werden er aan dit voorontwerp enkele wijzigingen aangebracht met betrekking tot de terminologie en enkele verduidelijkingen.

Conform de eerder gemaakte afspraken binnen de schoot van de Vlaamse Regering en het Overlegcomité heeft het Overlegcomité dus het voorontwerp van wet

goedgekeurd en akte genomen van de ontwerpen van KB. Wat de KB's betreft vraagt het Overlegcomité opnieuw aan minister De Sutter om het advies van de Raad van State in te winnen nadat de wet goedgekeurd is in het parlement. In de adviesaanvraag naar de Raad van State toe zal opnieuw expliciet gepeild worden naar de conformiteit met de hogere rechtsnormen, met name naar artikel 52 van de EECC, in het bijzonder op het vlak van die vierde speler. In de ontwerpen van KB zullen vervolgens de wijzigingen kunnen worden aangebracht die nodig zouden blijken na advies van de Raad van State, en de ontwerpen van die vijf KB's zullen dan opnieuw worden voorgelegd aan het Overlegcomité.

Op het Overlegcomité hebben de gemeenschappen de gemaakte afspraken dan ook bevestigd en kennis kunnen nemen van de door het Comité gevraagde impactstudies, inbegrepen een geactualiseerde versie van een impactstudie van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) uit 2018 met recente data en nieuwe evoluties.

U hebt een bepaalde lezing over de studie over de vierde speler. In de realiteit is het iets genuanceerder dan dat. In uitvoering van de notificaties van het Overlegcomité van 12 februari werd er ook een eerste overleg georganiseerd over de toekenning van 60 megahertz aan het spectrum voor regionale toepassingen tijdens de werkgroep Beleidscoördinatie van 12 maart. Mijn kabinet is ook in verder overleg over hoe de reservatie en de toekenning van die 60 megahertz kan gebeuren. Er werd ook een overleg gepleegd over de passage die vrijstelling geeft aan dekkende gemeenten met een pyloontaks.

Ik veronderstel dat u het standpunt van de Vlaamse Regering over de vierde speler kent en weet hoe we daarnaar kijken. In de ontwerpregelgeving die voorlag op het Overlegcomité van 12 februari en 26 mei wordt de mogelijkheid opengelaten voor de intrede van een vierde volwaardige mobiele netwerkoperator op de markt, inclusief ook de residentiële markt. Er wordt daarbij voorzien in de reservering van specifiek spectrum op bepaalde banden. De ontwerpregelgeving bevat bovendien enkele specifieke bepalingen die voorzien in een lagere dekkingsvereiste voor die eventuele nieuwe speler.

Bij meerdere betrokkenen leeft de vraag of de voorliggende ontwerpregelgeving op het vlak van de intrede van een vierde mobiele speler en de afwijkende voorwaarden ter zake wel verenigbaar zijn met de toepasselijke hogere rechtsnormen, waaronder artikel 52 van de EECC, dat een aantal materiële en procedurele voorwaarden bevat op het vlak van de mededinging wanneer maatregelen worden genomen ten voordele van een nieuwe marktdeelnemer.

Een centrale bekommernis van de Vlaamse Regering bij de discussie over de zogenaamde vierde speler is dan ook dat de spelregels gerespecteerd zouden worden. Daarom heeft de Vlaamse Regering opnieuw gevraagd dat de koninklijke besluiten zouden overeenstemmen met de Europese regels. Het Overlegcomité gaat daar op in door specifiek die toetsing ook aan de Raad van State te vragen.

Het is namelijk in het belang van iedereen, ook de mediaspelers, de telecomoperatoren en zeker ook de gebruikers, dat er een rechtszekere oplossing komt in dit dossier. De beslissing over de vierde speler zal dus pas vallen nadat de KB's samen met het advies van de Raad van State terugkeren voor politieke beoordeling naar het Overlegcomité.

Op basis van de informatie waarover ik nu beschik, is de kans eerder klein dat die beslissing nog voor de zomer valt. Eerst moet het federale parlement de wet goedkeuren. Dan wordt advies aan de Raad van State gevraagd over de KB's en de Raad moet dat advies ook nog uitbrengen. Vervolgens wordt het voorgelegd aan het Overlegcomité.

De adviesprocedure heeft niet meteen impact op de verdere voorbereidingen van het BIPT voor het organiseren van de veiling in het najaar. Die voorbereidingen lopen dus conform de beslissing van het Overlegcomité van 12 februari.

Collega De Roo peilde ook naar de verdeling van de middelen. Er werden daarover nog geen knopen doorgesneden. Het is ook niet voorzien om dat op zeer korte termijn te doen. De eerdere afspraak van 12 februari werd wel bevestigd dat het Overlegcomité de bespreking over de verdeling van de opbrengsten met een groter aandeel voor de gemeenschappen in de verdeling van de eenmalige en jaarlijkse opbrengsten van de veiling van het spectrum voor mobiele breedband verder zal voorbereiden. Van belang is dat opnieuw genotuleerd werd dat er rekening gehouden zal worden met het belang van media in het frequentiegebruik. Dat is natuurlijk essentieel.

U stelde ook de vraag over de verplichte dekking die evolueert van 70 procent na 1 jaar, 99,5 procent na 2 jaar en 99,9 procent na 6 jaar. Die dekkingsvereisten zijn opgenomen in de federale ontwerpreglementering. De wijze waarop dat in praktijk gebracht zal worden, is een federale aangelegenheid. Ik ben genooddaakt om u daarvoor door te verwijzen naar het BIPT en naar de federale collega, die beter geplaatst zijn om daarover nadere toelichting te geven.

De voorzitter: Dat was een uitgebreid antwoord, minister.

De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): minister, ik dank u voor uw inderdaad uitgebreid antwoord. Met de opbouw van uw hele redenering kwam het niet meer als een verrassing dat de doorbraak op het vlak van de vierde speler er niet meer voor de zomer zal zijn. Ik volg u in uw analyse dat het nodig is om te zorgen voor rechtszekerheid voor iedereen die daarbij betrokken is, zowel voor de consument als voor de vierde speler.

We mogen ook niet vergeten – zoals u ook hebt aangehaald – dat de digitalisering, en de datastromen die daarmee gepaard gaan, essentieel zijn voor onze relance die we op Vlaams niveau gaan hebben. We kunnen daar dus eigenlijk echt geen tijd meer verliezen. Maar ik begrijp ook uit uw antwoord dat dit momenteel geen impact heeft op de timing, aangezien de veilingen nog altijd op hetzelfde tijdstip kunnen georganiseerd worden, maar ik hoop ook dat de antwoorden van de Raad van State daaromtrent in de toekomst niet tot verdere vertragingen zullen leiden. Maar dat zit dan inderdaad op het federale niveau.

Wat betreft de vierde speler: die is inderdaad interessant op verschillende vlakken. Niet in het minst op het vlak van de prijs voor de consument. Maar het moet natuurlijk rechtszeker kunnen gebeuren.

Ik heb misschien nog één bijkomende vraag voor u, minister. Hebt u er zicht op wanneer men als consument, als ondernemer, als overheid nu effectief met 5G aan de slag zal kunnen gaan?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Hartelijk bedankt voor uw antwoord. Ik voel dat we – tijdens deze tiende vraag die ik erover stelde – vooruitgang maken. Ik zal misschien proberen samen te vatten wat u eigenlijk wilt zeggen. Verbeter mij als ik iets fout zeg. Ik denk dat het belangrijk is dat iedereen die aan het kijken is, ook mensen uit de sector, duidelijkheid heeft.

Hoe ik uw antwoord vertaal is dat we, op basis van alle studies die we nu gedaan hebben, vanuit de Vlaamse Regering op zich wel voorstander zijn van een vierde mobiele speler, in die zin dat we geen beperkingen zien op spectrum en al de technische aspecten. Waar we ons wel nog zorgen over maken is de juridische

toets aan het Europese kader, met name wat betreft de dekkingsvereisten. Daar zeggen we als Vlaamse Regering: 'we wachten op de goedkeuring in de Kamer'. Als ik me niet vergis wordt die de komende week al 'ingelezen', zoals dat heet. Eens het goedgekeurd is in de Kamer kan er een advies van de Raad van State volgen, en als dat advies van de Raad van State geen bijkomende juridische belemmeringen opwerpt wat betreft die dekkingsvereisten, dan zeggen we als Vlaamse Regering dat het oké is.

We hadden dus twijfels wat betreft de technologische aspecten. Die zijn van de baan geruimd. Nu maken we ons enkel zorgen over de juridische aspecten en daarvoor wachten we het advies van de Raad van State af, en op basis daarvan zullen we op het volgende Overlegcomité daarover de beslissing nemen.

Zo vat ik het samen. Mocht het fout zijn, verbeter mij dan gerust. Ik probeer altijd simpele taal de dingen naar buiten te brengen.

Nu, kort mijn analyse daarover. Ik begrijp dat standpunt. Het is inderdaad nodig dat het juridisch klopt. De adviezen van de Raad van State mogen we zeker niet naast ons neerleggen, iedereen weet hoe belangrijk die zijn. Wat betreft die dekkingsvereisten wordt er soms gezegd: 'we moeten voorkomen dat er aan cherry-picking gedaan wordt'. Maar dat is op zich niet helemaal het geval in wat er nu voorligt in de KB's. We moeten niet vergeten dat de netwerken die we nu hebben historisch aangelegd zijn door de overheid, of overheden, en een deel daarvan ligt zelfs nog in de handen van overheidsbedrijven. De verminderde – of tijdelijk verminderde – dekkingsvereisten die in het KB voorzien zijn, die willen net toelaten dat een nieuwe speler geen oneerlijke concurrentie heeft vanwege die historische netwerken. Het is dus geen oneerlijke concurrentie in het nadeel van de bestaande historische spelers. Integendeel, het is een manier om eerlijke concurrentie te hebben voor iedereen. Dat is alvast mijn analyse daarvan. Het is inderdaad belangrijk dat dit wordt getoetst aan het Europees kader. Ik kan me niet inbeelden dat dat voor obstakels zal zorgen, maar ik ben helaas geen jurist, er zitten er genoeg in het parlement. We zullen dus zien wat dat geeft.

Wat de timing betreft: ik heb u horen zeggen 'niet voor de zomer'. Voor de zomer is: voor 21 juni. Dat wordt inderdaad moeilijk. Maar tijdens de zomer, dat is toch wel essentieel denk ik. En ik zal u zeggen waarom. Het is niet dat ik daar anders nog 10 extra vragen over moet stellen, het is gewoon omdat de Europese Commissie ons daar wel degelijk een heel strikte deadline voor opgelegd heeft. We zijn al drie keer op de vingers getikt, maar de nieuwe deadline is op 21 juli. Dat is uiteraard een bijzondere dag, maar dan is ook die deadline vastgelegd. En dan zegt de Europese Commissie: 'België, Vlaanderen, los het op, jongens, je moet echt met iets komen, want anders gaan wij eens van ons laten horen'.

Ik denk dat we daar niet nodeloos op moeten wachten. En aangezien het wetsontwerp nu al wordt ingelezen in de Kamer, zal het waarschijnlijk wel ergens in de komende weken goedgekeurd worden. Dan denk ik dat een Overlegcomité voor 21 juli, om die knoop definitief door te hakken, toch echt wel nodig is.

Een laatste zaak in mijn analyse is dat er ook al eens de bezorgdheid was of er wel interesse is van spelers, en als die interesse er is, of dat dan misschien om buitenlandse, kwaadaardige bedrijven gaat, prijsbrekers, tewerkstelling die naar het buitenland gaat. Dat was een bezorgdheid die ook opgeworpen werd. Maar ondertussen hebben we, zoals u hebt kunnen lezen in de kranten, ook interesse van een puur Vlaamse speler, een fantastisch bedrijf, dat eigenlijk wel op die markt actief wil zijn. Ik kan mij inbeelden dat er nog anderen zijn. U ziet dat alleen al de mogelijkheid bieden als overheid, de innovatie aanwakkert en dat er ook Vlaamse ondernemers, die uit de Vlaamse polderklei komen – letterlijk, want ik denk dat ze zich in Blankenberge bevinden, of toch niet ver van de regio van collega Vandaele –,

daarop gaan inspringen. We moeten als overheid dus niet te bang zijn dat we de mogelijkheid aanbieden, als we ook zien dat heel veel Vlaamse ondernemers daar nu gebruik van willen maken, in het belang – ik herhaal het nogmaals, dat is het allerbelangrijkste – van die 6 miljoen Vlaamse consumenten, die nu de helft te veel betalen voor hun telecomproducten.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Over de verdeling van de inkomsten uit de frequentie-eilingen hebben we het al uittentreuren gehad, ook in het verleden, ook al destijds in de Senaat. Dat is een dossier dat echt al heel veel jaren aansleept. Ons standpunt is natuurlijk duidelijk, minister. U kent het. Het is ook het uwe, denk ik. Er moet een groter aandeel naar de regio's komen, aangezien dat aandeel media steeds groeit.

Wat de vierde speler betreft, collega's, twijfel ik er toch aan of dat per definitie een verhaal van rozengeur en maneschijn is. Jullie stellen dat voor alsof dat alleen maar positieve gevolgen heeft. Ik ben zo vrij om daaraan te twijfelen. Het kan wel, maar we blijven een klein land en we moeten natuurlijk ook wel eisen kunnen stellen aan die spelers op een aantal andere terreinen, dus de marges moeten natuurlijk ook wel voldoende groot zijn. Nu, ik ben geen economist, dus ik ga me daar verder niet over uitspreken. Ik heb vele gebreken, maar dus niet het feit dat ik een economist zou zijn.

De verdeling van de opbrengsten blijft voor ons nog altijd hét pijnpunt, minister, en datgene waar wij volop op willen inzetten. U hebt daar toch ook al wat energie in gestopt. Hopelijk raakt u daar binnen afzienbare tijd uit met uw federale collega's.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik dank de collega's om dit dossier van 5G aan te kaarten, dat effectief een bijzonder essentieel dossier is. We evolueren meer en meer naar die slimme samenleving, waarin artificiële intelligentie en data substantieel zijn. Daar speelt 5G een ongelooflijk belangrijke rol in. Sommige landen zijn al aan de 6G. Het is dus essentieel dat we daarin vooruitgang boeken. En we boeken daar vooruitgang in, dus dat is zeer goed.

Met betrekking tot de verdeling van de inkomsten is 'fairness', een faire verdeling, uiteraard een essentieel punt. Het is heel belangrijk dat Vlaanderen het deel toekomt waar Vlaanderen recht op heeft, maar het mag de uitrol van 5G niet tegenhouden.

Met betrekking tot de vierde speler denk ik ook dat het de consument zeker ten goede zou kunnen komen. Het wordt dus ook belangrijk dat we daarover knopen doorhakken.

Tot slot wil ik nog even terugkomen op een punt dat de voorbije keren dat er een vraag over 5G werd gesteld, ook gemaakt werd en waarover de Vlaamse Regering altijd heeft gezegd dat ze ernaar zou kijken, namelijk een campagne om de uitrol succesvol te laten verlopen. De tegenstand is een beetje gaan liggen. We hebben waarschijnlijk allemaal de hoeveelheid mails in onze mailbox gezien. Maar er is nog altijd veel weerstand. Er is veel fake news, alsof 5G corona zou veroorzaken. Plant de Vlaamse Regering uiteindelijk om daar toch, zoals al een paar keer is aangekondigd, een campagne rond op te zetten?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voorzitter, we hebben al heel wat gezegd over de procedure en de inhoud, maar ook de timing is voor de Vlaamse Regering een fundamenteel punt. Ik heb de link gelegd met het economisch en maatschappelijk relançepplan na de coronacrisis en 5G zal daar een belangrijke plaats in innemen. Een

van de prioriteiten van de minister-president, die voor de digitalisering bevoegd is, is dat de digitalisering van onze samenleving snel moet vooruitgaan. Dat geldt voor verschillende sectoren en ook voor de mediasector. Dat is voor de Vlaamse Regering een topprioriteit en op dat vlak hebben we het nodige gedaan om de federale overheid te ondersteunen. We wensen dat het heel snel vooruitgaat.

Momenteel loopt natuurlijk het wetgevend en reglementair proces, waar de federale overheid voor instaat. Eerst moet de Kamer van Volksvertegenwoordigers het wetsontwerp, dat er hopelijk zo snel mogelijk aankomt, goedkeuren. Dan moeten de vijf ontwerpen van koninklijk besluit aan de Raad van State worden voorgelegd. Ik vermoed dat de Raad van State binnen een termijn van dertig dagen een advies zal geven. Als ik dat even optel, wordt een vergadering van het Overlegcomité voor 21 juli 2021 wel een heel ambitieuze timing. Als minister De Sutter zo snel kan gaan, zal Vlaanderen haar daarin enkel ondersteunen.

Er is me gevraagd wanneer 5G operationeel kan zijn. Ook op dat vlak hangen we af van een aantal factoren die niet enkel onder de macht van de Vlaamse overheid vallen, niet in het minst de vergunningen die het BIPT toekent.

Wat mij betreft, moet 2022 het jaar van 5G worden. Volgend jaar moeten we erin slagen 5G in ons land te hebben. Dat moet mogelijk zijn, maar het zal heel wat werk vergen, ook van de federale overheid. Ik heb er in elk geval veel vertrouwen in dat minister De Sutter dit op een bijzonder degelijke manier opvolgt.

Mijnheer Vande Reyde, u hebt terecht over 6.000.000 Vlamingen gesproken, maar de uitdaging is dat er ook 1.200.000 Brusselaars zijn. Naast de mensen die hier wonen, zijn er ook mensen die hier, net zoals u, werken en aanwezig zijn. De hoofdstad van de EU moet natuurlijk mee zijn en er is nog werk aan de winkel om ervoor te zorgen dat de Brusselse normen een snelle uitrol van 5G mogelijk maken. Het is belangrijk dat we dit snel doen. Op die manier wordt vanuit Vlaanderen de relance in heel ons land versterkt. Hopelijk wordt 2022 het jaar van de uitrol van 5G in ons land.

U hebt een beknopte samenvatting van mijn antwoord gegeven, maar ik moet u toch even corrigeren. Ik heb niet gezegd dat enkel het juridisch advies, dat op het advies van de Raad van State is gebaseerd, zal worden voorgelegd. Uiteraard wordt het hele dossier opnieuw aan het Overlegcomité voorgelegd. Dit omvat de verschillende studies die nu voorhanden zijn en het juridisch element, namelijk het advies van de Raad van State. Het dossier wordt integraal voor een politieke beoordeling aan het Overlegcomité voorgelegd.

Mijnheer Vandaele, ik geef toe dat ik uw veeleer genuanceerde insteek begrijp. Ik ben er niet van overtuigd dat aan die vierde speler alleen maar positieve elementen zijn verbonden. Zoals zo vaak, zal het wel ergens in het midden liggen.

Mevrouw Segers, u hebt me een vraag over mogelijke informatiecampagnes en dergelijke gesteld. Tijdens de vergadering van het Overlegcomité van 12 februari 2021 hebben we er met de Vlaamse overheid mee ingestemd mee te werken aan een overkoepelend kennis- en leerplatform met betrekking tot 5G. Ik verwacht dat minister De Sutter vanuit dat platform het nodige zal kunnen doen om meer te informeren over 5G, want het is belangrijk dat onze burgers de opportuniteiten kennen en weten dat de risico's, zeker op gezondheidsvlak, zeer beperkt zijn en geen reden tot bezorgdheid vormen.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Dank u voor uw aanvullende antwoorden. 2022, het jaar van 5G: dat lijkt me inderdaad een goede ambitie, die we ook mee ondersteunen. Ik stel vooral vast dat verschillende puzzelstukjes in elkaar beginnen te vallen, zeker op het vlak van Vlaanderen. De stralingsnormen zijn aangepast, nu gaan er een aantal KB's

richting het federaal parlement, het komt voor de Raad van State, het komt op het Overlegcomité. Laat ons hopen dat Brussel ook snel volgt, zoals u ook terecht hebt aangehaald, zodat we ook snel kunnen gaan genieten van de vele voordelen van 5G, niet in het minst hogere downloadsnelheden, maar zeker en vast ook een meer innovatieve economie en ook meer innovatieve toepassingen die hun intrede zullen vinden in ons leven. Bedankt dus voor uw antwoord. We volgen het verder op.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Allereerst mijn excuses dat ik de Brusselaars vergeten was. Dat is inderdaad belangrijk.

Mijn enthousiasme wordt een beetje getemperd. Ik begrijp dat het dan uiteindelijk na het advies van de Raad van State een politieke beoordeling zal zijn op het geheel. Persoonlijk zie ik niet in, als je al de studies bekijkt, welke obstakels er nog zouden kunnen zijn waardoor de Vlaamse Regering dan uiteindelijk op een iets of wat wetenschappelijke en rationele basis zou kunnen beslissen dat het geen goede zaak zou zijn, gegeven het feit dat het advies van de Raad van State er geen nieuwe opwerpt natuurlijk. Maar het lijkt me een beetje vreemd als we het nu alsnog niet gaan doen. Minister, ik vrees – en ik ben daar eerlijk in – dat het dan inderdaad een pure politieke beoordeling zal zijn en dat is geen goede zaak voor de ontwikkeling van 5G in Vlaanderen en in Brussel. Ik zou u dus toch willen vragen om te behoeden dat het een louter platte politieke beslissing wordt.

Ik denk dat die vierde speler echt wel nodig is, en zeker als we zien dat er Vlaamse ondernemers klaarstaan om daarin te ondernemen. Waarom zouden we ze tegenhouden? Het is een netwerkindustrie, dat gaat altijd traag. Kijk naar de luchtvaartmaatschappijen in de jaren 70-80. Dat waren exact dezelfde argumenten: 'We kunnen dat toch niet opengooien, dat gaat de kwaliteit verminderen, we moeten dat houden met een paar spelers'. Je ziet nu welke dynamiek dat dertig of veertig jaar later opgebracht heeft. Idem bij de liberalisering van de telecommarkt in de jaren 90. Het zijn altijd dezelfde elementen die terugkomen, dezelfde bezorgdheden. Maar laat ons alstublieft geloven in onze ondernemers, dat zij het beste weten hoe zij moeten omgaan. Geef hun gewoon de kans om die prijzen te laten zakken. Ik denk dat dat een betere zaak is dan een puur politieke beoordeling.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de bedreigingen van DPG Media door extreemrechts
– 3559 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over online haatberichten, bedreigingen en steunbetuigingen
– 3563 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de veiligheidsprocedures bij de VRT in geval van potentiële dreigingen
– 3637 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Manuela Van Werde

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, we beleven echt wel heel vreemde, onrustwekkende weken in ons land. Ik ben zeer blij dat ook collega Meuleman en collega

Tommelein deze kwestie toch belangrijk genoeg vonden om daarover met u van gedachten te wisselen. Mijn vraag is eerder algemeen opgesteld, belendend aan de heel specifieke vragen van beide collega's.

Op zondagnamiddag 24 mei moest het gebouw van DPG Media in Antwerpen, waarin onder meer de redacties van VTM Nieuws, Het Laatste Nieuws en De Morgen gevestigd zijn, ontruimd worden na een dreigbericht. Achteraf bleek dat het van een extreemrechtse groep was die op zoek was naar het schuiladres van professor Van Ranst. Na het doorzoeken van het gebouw werd de veiligheidszone rond het gebouw tegen de avond uiteindelijk weer opgeheven.

Omdat die dreiging vanuit Nederlandse rechts-extremistische hoek zou komen, werden ook de redactiegebouwen van DPG Media Nederland strikt bewaakt. Het zou bovendien ook een dubbele dreiging geweest zijn, aangezien er ook een knokploeg vanuit Nederland op weg was naar België. Zij wilden naar hier komen omdat ze dachten dat DPG Media kennis had van het schuiladres van professor Van Ranst.

Die moet zich helaas al heel lang schuilhouden samen met zijn familie op een geheim adres na de doodsb bedreigingen door voortvluchtig militair Jürgen Conings. We vernamen vandaag dat er online polls worden georganiseerd met hoeveel schoten hij zal worden neergeschoten. We beleven verschrikkelijke tijden.

Daarom vind ik het nodig om u de volgende vragen te stellen, minister. Uiteraard veroordeelt u de bedreigingen van extreemrechts tegen de Vlaams pers, maar we moeten ons bezinnen over hoe het zit met de persvrijheid in Vlaanderen. Hoe kunnen we Vlaamse journalisten beschermen tegen heethoofden in de gepolariseerde tijd waarin we leven? Wat plant u om hen nog extra te beschermen tegen bedreigingen vanuit om het even welke hoek?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Via socialemediaplatformen en ook via verschillende onlinegroepen spraken heel veel mensen hun steun uit voor de meest gezochte man op dit ogenblik in België. Die steunberichten gingen vaak gepaard met verwijten en zelfs bedreigingen tegenover de regering, politiek, media en virologen. Meer nog, je vindt ook haatspraak en doodsb bedreigingen tussen de reacties. Dat is choquerend en verontrustend.

We zien dat online de frequentie van bedreigingen toeneemt. De hardheid in woordgebruik neemt toe. Iemand doodwensen wordt blijkbaar bijna normaal en gezien als een vrije meningsuiting.

Hoewel er altijd gezegd wordt dat wat online geschreven wordt, ruwer is dan hoe men het in realiteit bedoelt, en dat het slechts zou gaan om een kleine groep mensen die zo extreem is, is het een tendens die om reactie en actie vraagt. Er moet online een klimaat gecreëerd worden waarin er op een respectvolle manier gedebatteerd wordt.

Ik weet, minister, dat het koorddans is. Het is een dunne lijn. Het is wikken en wegen tussen de bescherming van de vrije meningsuiting, een basiswaarde van onze democratie, en vormen van regimes waarin je monddood wordt gemaakt. Het is noodzakelijk om mensen te horen en hun een stem te geven om te vermijden dat ongenoegen ondergronds gaat borrelen en tot een kookpunt komt. Maar we moeten wel waakzaam zijn en opletten dat gewone mensen niet radicaliseren door de constante onlinestroom aan wrede woorden. We moeten streven naar een maatschappij, off- en online, waar burgers op een humane manier met elkaar omgaan en van mening verschillen.

De lijn tussen online en offline is ook dun. We weten wat er kan gebeuren als zaken beginnen af te glijden. We zagen daarvan al voorbeelden: de gebouwen van DPG

Media moesten worden ontruimd door bedreigingen uit rechts-extremistische hoek en een journaliste van De Morgen ontving persoonlijke bedreigingen.

Minister, daarom heb ik de volgende vragen.

Wat is uw reactie op onlinedreigingen met geweld door een extremist en op personen die zo'n figuur verheerlijken en steunen?

Ondertussen is de Facebookgroep die de terrorist steunt, offline. Nam u contact op met onlineplatformen? Vroeg u hun om actie te ondernemen en de groepen te deactiveren? Waarom wel of niet?

Hebt u zicht op de verschillende onlinenetwerken waarin er frequent haatberichten tegenover regering, politiek, media en virologen gepost worden? Is er daar al onderzoek naar gedaan en is er in kaart gebracht welke als 'verontrustend' beschouwd kunnen worden? Indien ja, hoe wilt u de 'tone of voice' van die groepen counteren? Welke concrete stappen zult u ondernemen om te gaan naar een respectvol onlinedebat? Wie zult u daarbij betrekken?

Ontvangt u signalen dat ook de klassieke media steeds meer worden gevisieerd in haatgroepen en extreemrechtse kringen? Brengt u dat op een of andere manier in kaart? Welke stappen kunt u daarin ondernemen?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Goedemiddag. De feiten zijn al aangehaald door de vorige vraagstellers. Die zal ik niet herhalen. Maar uit deze feiten blijkt wel duidelijk dat de traditionele media voor extremisten – of het nu rechts, links of religieus extremisme is doet er niet toe – een doorn in het oog zijn. De informatie die de traditionele media dagelijks brengen komt tot stand op basis van professionele journalistiek. Daarbij wordt ook wel degelijk aan bronnenonderzoek gedaan, wordt objectief naar feiten gezocht, en wordt duiding gegeven bij bepaalde topics. Die informatie past bij extremisten niet in hun verwrongen wereldbeeld. Vandaar dat ze ook zo goed gedijen op social media, collega's. Want daar zijn geen filters, daar is geen kadering, daar is geen uitleg. Daar worden de feiten helemaal niet onderzocht op waarheid. Alle vormen van communicatie en informatie kunnen daar, ook 'fake news', leugens en de grootste onzin. Maar, hoewel social media een enorm platform zijn geworden, blijven de traditionele nieuwsmedia op het einde van de rit toch nog altijd een belangrijk informatiekanaal voor heel veel burgers. Vandaar dat ze ook steeds vaker het voorwerp zijn van kritiek en afkeuring door extremisten.

De Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) heeft in 2019 een meldpunt opgericht voor agressie tegen journalisten, om laster, beledigingen of andere dreigementen die de integriteit van individuele journalisten dreigen te schaden, te monitoren en er gevolg aan te geven. Het overgaan tot effectief fysiek geweld is opnieuw een stap verder. En dat is waartoe vorige week, op Pinkstermaandag 24 mei, werd bedreigd.

Eerst en vooral wil ik toch nog eens de alertheid van VTM onderstrepen. Zij konden vrij snel de studio's evacueren en ik denk dat we 'chapeau' kunnen zeggen voor de professionele wijze waarop dat zo snel kon gebeuren.

Minister, ik had graag een aantal vragen gesteld omtrent veiligheidsmaatregelen die eventueel kunnen worden genomen, niet alleen bij de private redacties, maar uiteraard ook bij onze eigen publieke omroep, waarvoor we toch mede verantwoordelijk zijn. In die optiek wil ik graag even polsen of er in het kader van het nieuwbouwproject rekening gehouden wordt met het fenomeen van bedreigingen. Uiteraard kan je architecturaal niet elk veiligheidsprobleem oplossen. We willen uiteraard geen bunker maken van het nieuwe gebouw, integendeel zelfs, het zou een open huis van vertrouwen moeten zijn. Maar het zou wel goed zijn dat men daar over nadenkt.

Dus mijn eerste vraag, minister: hebt u, naar aanleiding van de geuite dreigingen aan het adres van DPG Media in Antwerpen, een overleg gehad met de diverse mediabedrijven en redacties in ons land, over mogelijk te nemen preventieve veiligheidsmaatregelen? Kunt u dit duiden?

Twee: is er overleg geweest met de VRT naar aanleiding van de recente gebeurtenissen omtrent potentiële veiligheidsmaatregelen? In welke mate beschikt de VRT over veiligheidsprocedures ter bescherming van de fysieke integriteit van haar journalisten en medewerkers? Worden deze procedures op geregelde tijdstippen geëvalueerd en geüpdatet? Door wie? Worden hier externe partners bij betrokken? Kunt u dit duiden?

Mijn laatste vraag: wordt aan deze problematiek aandacht besteed in het kader van de nieuwbouw van de VRT? Waarom wel of waarom niet? Kunt u dit toelichten?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, voor de vragen.

Zoals ik al herhaaldelijk heb aangegeven, is het natuurlijk essentieel dat de persvrijheid gegarandeerd wordt. Journalisten en nieuwsmedia spelen een cruciale rol in onze samenleving en in onze democratie. Het is dan ook van essentieel belang dat zij in alle veiligheid hun werk kunnen uitoefenen. Bedreigingen, in welke vorm dan ook, tegen journalisten en mediabedrijven kunnen absoluut niet door de beugel. Ik kan datgene wat gebeurd is ten aanzien van DPG Media dan ook alleen maar streng veroordelen. En ook datgene wat journalisten regelmatig ervaren, namelijk geweld of bedreigingen tegen hen, fysiek of niet fysiek.

Het geval van DPG Media volg ik ook op met federaal collega Verlinden. En de minister van Justitie moet natuurlijk het parket en de bevoegde politiediensten hun werk laten doen, zodat de schuldigen gevonden en vervolgd kunnen worden. Dat is wat we kunnen hopen.

Ik zal er natuurlijk alles aan doen om de autonome werking van journalisten te vrijwaren en bedreigingen van welke aard ook te veroordelen. We hebben daarover al heel wat contacten gehad, onder meer met de VVJ, maar ook met de kabinetten van de federale collega's en met de collega's Verlinden en Vanquickenborne zelf, om samen te bekijken welke acties kunnen worden ondernomen om journalisten zo goed mogelijk te beschermen bij hun belangrijke taak.

Na de bedreigingen aan het adres van DPG Media heb ik ook zowel met private mediabedrijven als met de VRT contact gehad om mijn zorg daarover te uiten. Dit is toch wel een belangrijk item, dat goed moet worden opgevolgd door alle betrokkenen.

Collega Tommelein heeft vragen gesteld over de specifieke situatie van de publieke omroep. De VRT-nieuwsdienst heeft op verschillende manieren aandacht voor het omgaan met agressie en het verzekeren van een veilige werkomgeving. Zo worden er voor bepaalde opdrachten risicoanalyses gemaakt of de opdracht kan plaatsvinden en welke extra veiligheidsmaatregelen desgevallend moeten worden genomen. Tevens wordt opgeroepen om incidenten steeds te melden en werd dat, afhankelijk van de gevoeligheid van de journalist, meestal ook gemeld bij de VVJ.

De nieuwsdienst begeleidt zijn medewerkers preventief in het omgaan met agressie aan de hand van specifieke opleidingen voor sommige journalisten en het verspreiden van tips aan de collega's. Ten slotte is er ook professionele nazorg voor medewerkers die zijn geconfronteerd met geweldfeiten.

Naast de risicoanalyses en de preventieve maatregelen hanteert de VRT een strikt toegangsbeleid in de VRT-locaties. De VRT stelde enkele jaren terug een terreurplan

op, waarbij het niveau van de veiligheid op elk moment significant kan worden verhoogd. In geval van een incident wordt het onmiddellijk geactiveerd. De VRT-securitydienst heeft ook een goed contact met zowel de lokale als de federale politie. Ten slotte werkt de VRT ook samen met Securitas en Auriex voor de bewaking van de VRT en bij uitbreiding de bewaking van nieuwsploegen en journalisten.

De VRT heeft me verzekerd dat de bestaande veiligheidsmaatregelen op regelmatige tijdstippen worden geëvalueerd en geüpdatet. Dat gebeurt door het hoofd security en, afhankelijk van de procedure, na overleg met eventueel betrokken actoren, zoals het hoofd preventie, de nieuwsdienst of producers. Daarbij wordt ook op regelmatige tijdstippen overlegd met externe partners, zoals Securitas en Auriex.

De veiligheidsproblematiek is een afzonderlijk deeltraject in het nieuwbouwproject, waaraan heel wat aandacht wordt besteed. Daarbij wordt een optimaal evenwicht gezocht tussen enerzijds de veiligheid van de medewerkers, de bezoekers en het gebouw, en anderzijds de openheid naar het publiek.

Mevrouw Meuleman, u peilde naar hetgeen is gebeurd rond Facebook en vroeg of ik in dit verband contact opnam met online platformen, met het oog op het deactiveren van bepaalde groepen. Ik heb in dit geval geen contact opgenomen met Facebook. Ik heb gezien dat de Facebookgroep verwijderd is, omdat Facebook niet toestaat dat organisaties of personen betrokken bij terroristische activiteiten, georganiseerde haat, pogingen tot massamoord, mensenhandel of georganiseerd geweld, aanwezig zijn op het platform. Ik heb akte genomen van die beslissing.

Het monitoren van online netwerken valt niet onder mijn bevoegdheid als minister van Media. Ik reken erop dat de bevoegde autoriteiten, in dezen de federale autoriteiten, meer bepaald Justitie en Binnenlandse Zaken, daarin goed werk leveren. Verder merken we inderdaad dat het online debat een stuk ruwer is geworden in de afgelopen jaren. Het is belangrijk dat we daartegen ingaan door in de eerste plaats respectvol met elkaar om te gaan.

Wat de cijfers en de eventuele toename van het geweld betreft, merken we dat de haatspraak ten aanzien van journalisten en nieuwsmedia wel degelijk toeneemt. In 2019 heeft de VVJ een specifiek meldpunt voor fysieke of verbale agressie tegen journalisten ingericht. De klachten krijgen een onmiddellijke respons en worden intensief gemonitord. Sinds 2019 zijn bij het meldpunt ongeveer 45 incidenten gemeld. Dat lijkt evenwel slechts het topje van de ijsberg. Op mijn vraag heeft de VVJ vorige week een bijkomende enquête uitgestuurd om te peilen naar gevallen van agressie tegen journalisten. Het lijkt erop dat er soms nog drempels zijn om gevallen van verbaal of fysiek geweld aan het meldpunt van de VVJ te melden. Misschien heeft dit ook te maken met de bekendheid van het meldpunt. Zodra de resultaten van de peiling er zijn, zullen we in functie daarvan nagaan of bijkomende actie nodig is.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoord. We kijken met zijn allen naar waar we in Vlaanderen zijn beland. Professor Van Ranst, die zich al anderhalf jaar met alle energie inzet om ons door de pandemie te loodsen, wordt met de dood bedreigd en zit in een safehouse. In het zog daarvan zijn ook DPG Media en onze media-instellingen bedreigd. We staan ernaar te kijken, maar we moeten nadenken over de complexe en gelaagde oorzaken van deze polarisering. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering moeten nadenken over waar ze een begin van een oplossing kunnen vinden.

Mijnheer Tommelein, ik wil een pluim geven aan VTM en aan Dany Verstraeten, die een prachtig voorbeeld hebben gegeven van hoe journalisten in alle omstandigheden hun job, het informeren van burgers, kunnen blijven uitoefenen. Ik vind dat fenomenaal en fantastisch. Het is voor onze democratie en onze samenleving

cruciaal dat journalisten in alle omstandigheden hun werk kunnen blijven uitoefenen.

Minister, u hebt naar het meldpunt van de VVJ verwezen. Ik heb de cijfers ook bekeken. U hebt terecht verklaard dat die 45 meldingen waarschijnlijk slechts het topje van de ijsberg zijn. Ik geef u een pluim voor de vraag nog een enquête op te zetten om te zien of nog meer journalisten worden bedreigd. We moeten echt de vinger aan de pols houden. U hebt ook verklaard dat misschien nog meer acties moeten worden ondernomen. De vraag is of u die acties dan zult ondersteunen.

De Europese Commissie heeft vorig jaar haar eerste jaarrapport over de stand van zaken van de rechtstaat in de EU gepubliceerd. Op het vlak van de persvrijheid en het mediapluralisme krijgt België overwegend goede punten, maar we krijgen ook een bijzondere vermelding voor dat meldpunt voor agressie tegen journalisten. Volgens de Europese Commissie gebeurt het zelden dat journalisten hier worden geïntimideerd, bedreigd of aangevallen, maar vindt het meldpunt wel een good practice. Ik heb uit uw antwoord afgeleid dat u bereid bent dit meldpunt als een gevolg van de resultaten van de enquête verder te ondersteunen, maar ik wil het u toch nog eens vragen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Dank u wel, minister. U hebt een aantal dingen gezegd. Wat u bijvoorbeeld zei rond het meldpunt, en dat er verder onderzoek nodig is naar de hoeveelheid van de effectieve bedreigingen en of dat het topje van de ijsberg is: ik denk ook dat dat een goed begin is. We moeten ervoor zorgen dat dat nog grotere bekendheid geniet. Ik denk dat er echt wel nood is aan overheids campagnes om die impact van de bedreigingen waar journalisten mee te kampen hebben, aan te klagen. U zegt zeer geregeld dat dat echt niet kan. Maar ik denk dat we een stukje in Amerikaanse toestanden van enkele jaren geleden aan het belanden zijn en dat mensen zich daar bewust van moeten zijn. Het kan een sensibilisatie zijn rond taalgebruik en wat het doet met mensen, ook voor andere beroepsgroepen. Maar journalisten zijn symbolisch zo belangrijk: het vrije woord en zij die ervoor zorgen dat het nieuws tot bij ons komt. Als dat bedreigd is, dan wordt inderdaad de essentie van onze democratie bedreigd. Ik denk dat daar veel rond te doen is, om daar symbolisch een overheids campagne rond op te zetten en te zeggen dat we die weg niet op willen van die bedreiging. Ik ben die Amerikaanse serie The Newsroom aan het herbekijken. Dat is net hetzelfde: een nieuwsanker die daar 24 uur, de klok rond, met een bodyguard moet rondlopen. Het wordt wel vrij ernstig voor een aantal groepen in de samenleving.

Verder denk ik ook dat er echt nog meer onderzoek nodig is. Ik denk dat we misschien in deze commissie ook eens moeten bekijken om eventueel een hoorzitting te hebben naar die groepen die zo kwaad zijn, waarom ze zo kwaad zijn en wat we daar kunnen aan doen. Er zijn een aantal sprekers geweest. Christophe Busch heeft daar stukken over geschreven, er zijn er ook andere. Hoe kunnen we verbindend met hen communiceren? Wat is de rol van de overheid om het sociale weefsel en politieke participatie te versterken? Dat zijn zaken waarmee we aan de slag moeten in deze tijden. Wat gebeurd is, is immer zo verontrustend. Ik denk dat het ons allemaal we aangegepen heeft wat er de laatste dagen gebeurd is. Er is nog wat werk aan de winkel, minister. Mijn vraag is of u dat wilt opnemen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, ik ben het volledig eens met u. Ik moet eerlijk toegeven dat uw antwoord mij redelijk, zo niet helemaal tevreden stemt.

Het is belangrijk dat in onze democratische samenleving elke vorm van bedreiging aan het adres van journalisten of medewerkers van journalisten of medewerkers

van mediabedrijven zeer krachtig veroordeeld wordt. Wij kunnen dat niet tolereren. Er is geen enkele, maar dan ook geen enkele reden, geen enkele verzachtende omstandigheid om dit te tolereren. Persvrijheid is een fundamenteel grondwettelijk principe in onze democratische rechtstaat. We moeten er alles aan doen om dat ook volledig te vrijwaren.

Ik vind het wel belangrijk dat we dat nu echt kunnen vaststellen, dat verschillende mediabedrijven, zeker die met redacties, echt voldoende nadenken over de veiligheid van hun medewerkers en hoe ze die kunnen waarborgen, zowel preventief als bij een actueel probleem. Ik herhaal het: de manier waarop VTM dan vrij snel vanuit Vilvoorde in de ether ging, was toch wel opmerkelijk. Ik ben blij dat u aankondigt dat alle plannen tijdig geëvalueerd en geüpdatet worden, en dat er ook inzake de veiligheid van het gebouw van de VRT een afzonderlijk deeltraject is, waarbij u ook heel duidelijk dezelfde mening als ik aanhangt, dat we daar geen bunker van moeten maken, maar dat we daar een evenwicht moeten vinden tussen een open huis en een huis dat toch veilig genoeg is. Dus, minister: Tommelein is tevreden.

De voorzitter: Dan zijn we ook tevreden.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega's, in de vragen komen verschillende elementen aan bod. Ik wil een paar zaken zeggen. Ik denk dat we het er allereerst over eens zijn dat we elke vorm van geweld en van intimidatie veroordelen, uiteraard ook als dat aan het adres is van pers en van journalisten. Daarover hoeven we niet te lang te discussiëren.

In de vragen wordt er met name gesproken over haatberichten vanuit extreemrechtse hoek. We moeten beducht zijn voor elke bron van haatberichten, van intimidatie en van geweld. Af en toe loert dat gevaar misschien ook op plaatsen waar we het niet vermoeden, en zelfs van binnenuit. Over het voorstel dat op het federale niveau op tafel ligt om persmisdrijven te correctionaliseren moeten we heel goed nadenken voor we dat doen. Dat is niet onze bezorgdheid. Het is een federale aan gelegenheid, maar we moeten toch oppassen dat we zelf geen deuren openzetten die we liever niet openen.

We bewandelen af en toe ook een slappe koord. Als we bepaalde meningsuitingen willen belemmeren, wordt dat een moeilijke evenwichtsoefening. Het is niet altijd zwart-wit. Het is heel vaak grijs. Als we haatspeech en aanverwante zaken willen vermijden, dan moeten we oppassen dat we ook de vrije meningsuiting niet beknotten. Het gaat om een materie waarbij we niet over een nacht ijs mogen gaan. Maar dat is dus vooral een federale bevoegdheid.

Voor de rest, minister, heb ik vooral eenstemmigheid gehoord in de commissie. Dat is goed.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): We voelen ons niet aangesproken, maar het is belangrijk dat ook onze fractie een heel duidelijk signaal geeft dat wat zich op pinkstermaandag bij DPG Media heeft afgespeeld absoluut verwerpelijk en onaanvaardbaar is. Daarover mag niet de minste onduidelijkheid bestaan. Ik zal niet zeggen dat we het altijd eens zijn met de keuzes van bepaalde redacties en dat we tevreden zijn over de manier waarop bepaalde journalisten ons of andere groepen behandelen, maar uiteraard vormen geweld, oproepen tot geweld of bedreigingen een rode lijn die niet kan worden overschreden. We zijn het daar allemaal over eens. De minister heeft ook aangehaald dat persvrijheid een fundamentele pijler is van onze democratie en dat journalisten uiteraard en in alle vrijheid daarin hun rol moeten kunnen spelen. Ik zeg dat om duidelijk te maken dat wat er zich heeft

afgespeeld op pinkstermaandag door een aantal groepjes in de meest duidelijke bewoordingen te veroordelen valt.

Anderzijds wil ik toch ook even gezegd hebben dat er me in deze casus een ontzettend grote vorm van selectieve verontwaardiging opvalt. Ik ben tien jaar woordvoerder geweest en ik heb nog het geval Karel Lattrez meegemaakt in 2017. Die onderging geen dreiging van geweld, maar hij kreeg live op televisie klappen van allochtone jongeren. Toen was er door de vraagstellers geen vraag, dan was er geen verontwaardiging. Ik zou wat die verontwaardiging en die alertheid betreft toch enige consequentie aan de dag willen leggen. Zeker als men dan spreekt over grote termen in een dergelijke casus, als het gaat over persvrijheid en dergelijke meer. Hetzelfde met bedreigingen aan het adres van politici. Ik zie dagelijks bedreigingen binnenstromen op sociale media aan het adres van vertegenwoordigers van mijn partij, aan mijn voorzitter. Daaromtrent zie ik geen verontwaardiging. Er was destijds het geval van Pim Fortuyn, begin jaren 2000, waar toch ook een debat teweeggebracht kon worden over de fysieke veiligheid. Het ging dan wel over een ander land, maar het is een heel ruim politiek kader, waarbij een extreem-linkse activist een politicus neerschoot. Ook daarbij konden we dan vragen gaan stellen over de veiligheid van gebouwen en journalistenomgevingen.

Wat ik bij mevrouw Meuleman ook vaststel – zéker bij mevrouw Meuleman – is een heel gretige vorm van instrumentalisering. Je kunt niet enerzijds zeggen dat je voor de vrije meningsuiting bent, en anderzijds dat je die maximaal aan banden wilt leggen omdat je een aantal meningen strafbaar wilt stellen die je niet graag hoort. Dat is natuurlijk de grote contradictio in terminis ...

De voorzitter: Mijnheer Slootmans, mag ik u vragen om af te ronden?

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ja, ik denk dat ik mijn punt wel gemaakt heb. Ik wou er misschien juist nog aan toevoegen dat ik het vandaag heel frappant vind dat het inderdaad de communisten zijn die de liberalen en de groenen moeten wijzen op de grenzen van de vrijheid van meningsuiting. Ik vond dat ook een frappant voorbeeld van de casus die hier is aangehaald.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u wel. Ik zou ook een aantal beschouwingen of bedenkingen kunnen formuleren over hate speech, vrijheid van meningsuiting, en wat de grenzen daarvan zijn. Maar ik ga dat hier niet doen. De minister heeft heel duidelijk geantwoord. Eén ding – en daarmee wil ik niemand viseren of geen enkele partij hier aanspreken –, maar soms denk ik dat bepaalde partijen of politici zich wel degelijk zouden mogen aangesproken voelen en stilstaan bij wat hun acties of woorden kunnen teweegbrengen. Maar ook daar ga ik niet verder op ingaan.

Ik wou gewoon reageren op de suggestie van collega Meuleman, om eventueel met een hoorzitting te gaan werken. Ik wil toch even wijzen op de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering. We komen daar volgende week bijeen met het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) en de Staatsveiligheid. Mevrouw Meuleman, u hebt daar met Imade Annouri iemand zitten die dat echt ter harte neemt. Ik wil er gewoon voor waarschuwen dat we daar die werkzaamheden hebben, en dat die misschien beter ook daar blijven. En dat we niet moeten interveniëren met de commissie Cultuur en Media en de commissie radicalisering. Ik denk dat er best in die laatste commissie rond deze problematiek verder gewerkt wordt. Dat is mijn kijk daarop.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Misschien eerst – want verschillende collega's hebben ernaar verwezen – aangeven dat het toch wel een zeer sterk signaal was van de

kant van DPG Media dat het VTM-nieuws, – ik zou zeggen 'gewoon' – kon doorgaan. Echt gewoon was het niet, want het was in een bijzondere context in een oude studio in Vilvoorde. Maar het was een sterk signaal om aan te geven dat de journalistiek zich niet laat doen door bedreigingen, dat men blijft werken, ook in die heel bijzondere en moeilijke omstandigheden op Pinkstermaandag.

Collega Segers heeft verwezen naar het meldpunt van de VVJ. Uiteraard ondersteunen wij VVJ algemeen, met financiële ondersteuning. We blijven dat ook doen en we hebben ook die middelen – dat weet u – verhoogd dit jaar. Met die middelen kunnen ze ook dat meldpunt blijvend inrichten. We zullen de cijfers moeten bekijken, maar ik heb de indruk dat er vandaag misschien nog een probleem is van bekendheid en laagdrempeligheid van dat meldpunt, en dat er daar nog op gewerkt kan worden.

Collega Meuleman vroeg of het zinvol of niet zinvol is om een campagne te lanceren vanuit de Vlaamse overheid, om te sensibiliseren rond deze kwestie. Maar in uw toelichting, collega Meuleman, wees u op een veel bredere maatschappelijke problematiek, waar ik u kon volgen dat de evolutie de laatste jaren op een aantal punten toch wel zorgwekkend is.

Dit overschrijdt de mediasector. Het gaat over een meer algemene verruwing van het debat, niet het minst op sociale media. U verwijst ook naar groepen in onze samenleving die kwaad zijn. Ik denk dat zich dat kan richten tegen media en journalistiek, maar het uit zich ook op andere vlakken, ten aanzien van de politiek, de rechterlijke macht, de rechtsstaat, de mensenrechten, de Europese integratie, de Verenigde Naties en ga zo maar door. Dat is een zeer brede problematiek. Ik ben het met u eens dat dat een zeer belangrijke kwestie is, maar ik denk dat we dat niet kunnen verengen tot alleen deze kwestie. Hier zit je ook met een specifieke problematiek ten aanzien van journalisten. Dat kan niet los gezien worden van dat bredere fenomeen, maar ik betwijfel of een specifieke campagne op dat vlak, om te vermijden dat er geweld is ten aanzien van journalisten, veel indruk zou maken ten aanzien van die bredere problematiek die u terecht aanhaalt.

Collega Vandaele heeft verwezen naar het federale debat over de mogelijke aanpassing van de Grondwet. Het gaat dan over de assisenprocedure. Waarvoor is het hof van assisen bevoegd? Dat is onder meer voor persmisdrijven, behoudens die welke ingegeven zijn door racisme en xenofobie.

Op dat vlak is er die problematiek, maar als minister van Media ben ik daar ook over bevraagd door de federale Kamer. Ik heb de nadruk gelegd op het belang van de actualisering van artikel 25 van de Grondwet, namelijk de persvrijheid zelf. Dat gaat vandaag over de klassieke drukpers van de negentiende eeuw, zoals we die in 1831 kenden. De rechtspraak heeft dat op een actuele manier proberen toe te passen, maar we merken toch dat bijvoorbeeld audiovisuele media en internet en dergelijke meer niet op een goede manier geïntegreerd zijn. Ik heb daar dus vooral de aandacht op willen vestigen. Ik denk dat dat ook een essentiële kwestie is en dat de eventuele aanpassing van artikel 150 daar niet los van kan worden gezien.

Collega Slootmans, u hebt verwezen naar selectieve verontwaardiging. Sta mij toe om mij op dat punt niet aangesproken te voelen, omdat de voorbeelden die u citeert, van voor mijn tijd als minister van Media zijn. Mochten er zaken zijn in mijn periode, dan wil ik dat uiteraard altijd bekijken.

Collega Van de Wauwer, dank voor uw opmerkingen. U hebt het belang van deze kwestie daarmee ook onderschreven.

Ik denk dat het een goede zaak is dat er in deze commissie eigenlijk over alle fracties heen eensgezindheid is over het belang van de plaats van de journalistiek en het feit dat elke vorm van geweld, fysiek of verbaal, of bedreigingen tegen journalisten en mediabedrijven totaal onaanvaardbaar is.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Voorzitter, ik ga proberen kort te zijn, maar dit is zo'n belangrijk debat dat we momenteel aan het voeren zijn, in Vlaanderen, maar ook federaal.

Collega Slootmans, het is goed dat u in uw eerste zin duidelijk de actie tegen DPG Media veroordeelt, maar sta mij toe om te zeggen dat uw voorzitter ook wel degene is die met zijn interviews dit weekend en andere uitspraken de polarisering nog meer vergroot, en daarmee voor mij eigenlijk de blaasbalg is bij de lont in het vuur dat door Vlaanderen gaat.

Collega Vandaele, we zijn het vaak eens, maar nu niet. U zegt dat we de doos van Pandora niet gaan openen, wanneer het gaat over de herziening van artikel 150 van de Grondwet, maar ik denk dat we dat echt moeten doen. Dit is het moment waarop we – het is natuurlijk federale materie, maar iedereen moet daar zijn rol spelen – wél dat grondige debat moeten voeren over hoe we onze Grondwet 'future-proof' kunnen maken op het vlak van persvrijheid, vrije meningsuiting, haatspraak. Dat zijn zulke fundamentele en essentiële zaken voor onze democratie, dat we ze moeten actualiseren.

Minister, in mijn ogen hangt dit gewoon samen. Ik ben blij te horen dat u dat ook vindt. De vrije meningsuiting is niet absoluut. Als het om haatspraak gaat, zitten we echt op de grens van de vrije mening. Ik deel uw overtuiging dat we artikel 150 van de Grondwet samen met artikel 25 van de Grondwet moeten bekijken. Artikel 150 zit nu in de koelkast. Ik hoop dat u iedereen zult oproepen om dit te herbekijken. De "drukkers" is absoluut een verouderd concept. We moeten dat door de "media" vervangen. Dat betekent dan wel dat we ook de online media zullen meekrijgen en daar moeten we nog verder over nadenken.

De voorzitter: Mevrouw Segers, mag ik u vragen af te ronden?

Katia Segers (Vooruit): Minister, mijn vraag is of u de oefening in verband met de grondwetsherziening met betrekking tot de pers zult ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik heb nog een korte slotbeschouwing. Ik beseft dat het uw bevoegdheden en de bevoegdheden van de commissie Media overstijgt, maar ik vind het symbolisch wel belangrijk dat journalisten hun werk doen en over de feiten rapporteren. We hebben er vertrouwen in dat hun uitspraken een objectieve weergave van de feiten vormen. Toch zijn zij vaak diegenen die vaak het eerst worden bedreigd. We zien dat ook in de Gazastrook. Ik vind dat een campagne die aantoonde wat er gebeurt en wat die mensen tegenwoordig doorstaan om hun job te kunnen uitoefenen de verruwing duidelijk kan maken en de mensen hierover kan laten nadenken. Dat zou geen slecht idee zijn.

Mijnheer Slootmans, we zitten hier met velen op dezelfde lijn, maar er zijn altijd wat dissidente stemmen. U doet het hier opnieuw met uw tendentieuze uitspraken en beschuldigingen. In mijn vraag om uitleg staat duidelijk dat er een verschil is tussen vrije meningsuiting en haatspraak die de lijn overschrijdt. Hoewel dat daar expliciet instaat, stelt u hier weer dat de groenen, de liberalen en de socialisten daar niet meer voor opkomen. Door bewust fout weer te geven wat mensen zeggen, zorgt u ervoor dat we wegglijden en dat de waarheid of de feiten er niet meer toe doen. Ik heb daar een groot probleem mee. Indien u zou proberen zich aan de waarheid en de feiten te houden, zouden al enkele problemen opgelost zijn.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Er is natuurlijk een fundamenteel verschil tussen de vrije meningsuiting, de vrijheid spreken en het zaaien van haat. Dat zijn verschillende zaken. Als het zaaien van haat en het oproepen tot haat gelijk met de vrije meningsuiting moet staan, moeten we alert zijn.

Mijnheer Van de Wauwer, ik deel uw mening dat we dit in de context van de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering moeten bespreken en niet fragmentair als een apart onderwerp moeten benaderen. Ik deel de mening dat dit daar thuishoort.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.